

Riigikogu riigikaitsekomisjoni istungi protokoll nr 166

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 13. oktoober 2025

Algus 11.10, lõpp 13.00

Juhataja: Kalev Stoicescu (esimees)

Protokollija: Irene Kiil (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Leo Kunnas, Alar Laneman, Anti Poolamets, Mati Raidma, Priit Sibul, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga

Komisjoni ametnikud: Aivar Engel (nõunik-sekretariaadijuhataja), Külli Jõgeda (nõunik)

Puudusid: Raimond Kaljulaid ja Meelis Kiili

Kutsutud: kaitseminister Hanno Pevkur (2.-3 päevakorrapunkt), Kaitseministeeriumi õigus-ja haldusküsimuste asekanstler Margit Gross, õigusloome valdkonna juht Eda Loo-Suun, Kaitseressursside Ameti peadirektor Anu Rannaveski, Eesti Reservohvitseride Kogu juhatuse esimees vanemleitnant Mari Uuemaa, vanematekogu esimees major Andre Lilleleht, Riigikogu Kantselei kommunikatsioonijuht Karin Kangro (2. päevakorrapunkt); Kaitseministeeriumi kaitsevõime asekanstler Kadri Peeters (3.-4. päevakorrapunkt), kaitse-eelarve osakonna juhataja Marika Tuusis ja riigikaitse planeerimise osakonna ametnik (3. päevakorrapunkt); Kaitseministeeriumi kanstler Kaimo Kuusk, siseauditi juht Pille Pärnpuu, strateegilise kommunikatsiooni osakonna juhataja Thomas Mell (4. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Vabariigi Valitsuse algatatud kaitsevæteenistuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (664 SE) teise lugemise ettevalmistamine
3. Vabariigi Valitsuse algatatud 2026. aasta riigieelarve seaduse eelnõu (737 SE)
Kaitseministeeriumi valitsemisala
4. Kaitseministeeriumi tegevuskava „Riigikontrolli riigi 2024 aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“ auditis toodud puuduste kõrvaldamiseks
5. Info ja muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Riigikogu riigikaitsekomisjoni nädala (13.10.2025-19.10.2025) töökava

Komisjoni istung esmaspäeval, 13.10.2025 kell 11.10

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Vabariigi Valitsuse algatatud kaitseväeteenistuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (664 SE) teise lugemise ettevalmistamine
3. Vabariigi Valitsuse algatatud 2026. aasta riigieelarve seaduse eelnõu (737 SE)
Kaitseministeeriumi valitsemisala
4. Kaitseministeeriumi tegevuskava „Riigikontrolli riigi 2024 aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“ auditis toodud puuduste kõrvaldamiseks
5. Info ja muud küsimused

Komisjoni istung teisipäeval, 14.10.2025 kell 14.00

1. Vabariigi Valitsuse algatatud tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu (668 SE) teise lugemise ettevalmistamine

Komisjoni istung neljapäeval, 16.10.2025 kell 14.00

1. Vabariigi Valitsuse algatatud küberturvalisuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (küberturvalisuse 2. direktiivi ülevõtmine) eelnõu (739 SE) esimese lugemise ettevalmistamine
2. Vabariigi Valitsuse algatatud 2026. aasta riigieelarve seaduse eelnõu (737 SE)
Kaitseministeeriumi valitsemisala

Otsustati:

1.1. Kinnitada nädala töökava (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Leo Kunnas, Alar Laneman, Anti Poolamets, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

2. Vabariigi Valitsuse algatatud kaitseväeteenistuse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (664 SE) teise lugemise ettevalmistamine

Vaadati läbi eelnõule esitatud muudatusettepanekud.

Hanno Pevkur sõnas, et Kaitseministeerium toetab esitatud muudatusettepanekuid.

Arutati muudatusettepanekut nr 1.

Kalev Stoicescu palus Eesti Reservohvitseride Kogu esindajate arvamust.

Mari Uemaa ütles, et Eesti Reservohvitseride Kogul on kaks ettepanekut. Esiteks, et õppekogunemise ajal toimuva välislähetuse puhul rakenduksid samad punktid, mis rakenduvad tegevteenistusele lähetuses olles (kaitseväeteenistuse seaduse § 113–117). Teiseks, et aastme vanuse osas ei oleks erisust reservväelastele (kaitseväeteenistuse seaduse §-s 25).

Peeter Tali küsis, et kui seaduse muudatused jõustuvad, siis kuidas näeb välja reservväelaste kutsumine õppekogunemistele. Kaitseväeteenistuse seaduse § 113–117 sätestab tegevväelase lähetamise, kuid reservväelaste puhul on lähetamise tingimused teistsugused. See on ebaõiglane. Kui reservväelane on teenistuses, siis ta on samasugune nagu tegevväelane ning talle peavad laienema kõik õigused, kohustused ja tagatised.

Hanno Pevkur selgitas kahte valikut – reservväelane tuleb tegevteenijaks või vormistatakse vabatahtlikku teenistusse, mis võimaldab osalemist rahvusvahelises sõjalises koostöös.

Andre Lillelehe sõnul on vabatahtliku teenistuse sisseviimine positiivne samm. Ta märkis, et kui reservväelane kutsutakse õppekogunemisele, siis tööandja on kohustatud säilitama töökoha, vabatahtliku teenistuse puhul ei ole töökoha säilimine garanteeritud.

Hanno Pevkuri sõnul on see, mida vabatahtliku teenistusega silmas peetakse ja kuidas tööandjad sellesse suhtuvad, ideoloogiline arutelu. Vabatahtlik teenistus ei ole kohustuslik teenistus, see ongi vabatahtlik. Reservõppekogunemise puhul on tegemist kohustusega.

Kalev Stoicescu sõnul peab vabatahtlikkus olema garanteeritud ka tööandja puhul. Nii ei saa, et kui inimene otsustab vabatahtlikuna teenistusse minna, siis tööandjale tekib kohustus seda võimaldada.

Andre Lilleht selgitas, et tegevväelastele makstakse lähetuskulusid. Reservväelastele lähetuskulude maksmiseks puudub alus, kuna nad on õppekogunemisel ja nende õppekogunemise kutses on märgatud kogunemise kohaks kas Tapa või Juhkentali ja sealt on nad viidud välismaale.

Hanno Pevkuri sõnul makstakse reservväelase toetust. Kui parlamendi põhimõtteline otsus on hakata maksma täiendavalt veel lähetustasu, siis peab läbi arvutama, kui palju see maksab, ja kas see on sisuliselt mõistlik.

Leo Kunnas küsis, et kui suurt hulka inimesi see puudutab.

Andre Lilleht vastas.

Hanno Pevkuri sõnul on reservväelasel mõistlik tulla vabatahtlikku teenistusse, kus ta saab nii tegevväelase palga kui lähetustasu. Vabatahtlik teenistus loob selle võimaluse.

Andre Lillelehe sõnul peab seega mõtlema, kuidas tööandjaid motiveerida, et nad lubaksid inimesi vabatahtlikku teenistusse.

Peeter Tali sõnul on kaks tegevusvarianti: soovitus kasutada õppekogunemiste ajal, isegi lühiajaliste, vabatahtlikku teenistust, kuid seal on risk, et tööandja ei pruugi sellega nõus olla, ja teine võimalus on koostöös Kaitseministeeriumiga vaadata, kas on võimalik täiendada kaitseväeteenistuse seaduse §-i 113–117. Reservväelaste hulk ei ole väga suur ega põhjusta suurt rahalist kulu.

Hanno Pevkur tõi näite vabatahtlikult teenistusse tulnud reservväelastest, kes õpetavad ukrainlasi välja.

Peeter Tali küsis Kaitseressursside Ameti peadirektorilt, et kui isik kutsutakse reservõppekogunemisele ja tehakse kahepäevane vabatahtliku teenistuse leping, siis kas kõik on hästi.

Anu Rannaveski vastas, et seda saab ka sellisena teha. Mõte on võimalikult paindlikku olukorda luua.

Andre Lillelehe sõnul peaks selgitused pinged maandama.

Mari Uemaa ütles, et Reservohvitseride Kogu on rahul, kui on võimalik vormistada õppekogunemine, mis tagab töökoha säilimise ja Kaitseväe sõjaaja ametikohtade mehitamise ning need, kes peavad välismaale minema, saavad vabatahtliku teenistuse vormistada ja tegevvällastega samasugused garantiid.

Aivar Engel selgitas, et kui komisjon otsustab esimest muudatusettepanekut toetada sisuliselt, siis peaks sellele järgnema juhtivkomisjoni muudatusettepanek, mis oleks uus ettepanek nr 2. See on vormistatud korrektselt ja seda tuleks arvestada täielikult.

1. KVTS § 25 lg 2 „2) Kaitseväeteenistuses mitte oleva isiku auastme vanus on käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud auastme vanuse kuni kahekordne vanus.“ Kehtetuks tunnistamine.

***Selgitus:** Seadusemuudatuse laiem eesmärk on personalinappuse leevendamine, kaitseväe lahinguvõime tõstmine reservväelaste parema integreerimise abil. Seepärast on mõistlik ühtlustada tegevväelaste, reservväelaste ja vabatahtlike teenistujate karjäärimudelid.*

Peeter Tali, Alar Laneman, Priit Sibul, Leo Kunnas, Kalev Stoicescu, Meelis Kiili, Kristo Enn Vaga

Juhtivkomisjon: ARVESTADA SISULISELT, vt muudatusettepanek nr 2

2. Täiendada eelnõu § 1 uue punktiga 6 muutes vastavalt järgmiste punktide numbroid: „6) paragrahvi 25 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;“

Riigikaitsekomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Leo Kunnas, Alar Laneman, Anti Poolamets, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

Arutati muudatusettepanekut nr 3.

Priit Sibul käsitles keelenõude ettepanekuga seonduvat. P. Sibul ütles, et kui sellest saab meede kaitseväest pääsemiseks, siis seda ta ei mõelnud. Sellist sõnumit ei peaks nendele inimestele andma, kes keelt ei ole selgeks saanud.

Hanno Pevkur selgitas, et haridusseadustes on keelenõuded sees ning eeldus on, et noor lõpetab gümnaasiumi piisava eesti keele oskusega. Kaitseväl ei ole aega teha kahte väljaõpet. Ajateenistusse võetakse ainult Eesti kodanikke, seega eeldatakse, et Eesti kodanikel on ka eesti keele oskus.

Vladimir Arhipov küsis, et kas inimest, kelle eesti keele oskus ei vasta B1-tasemele, ei kutsuta ajateenistusse.

Hanno Pevkur vastas, et kaitseväekohustusest teda ei vabastata.

Aivar Engel küsis, et kes keeleoskust mõõdab.

Hanno Pevkur vastas, et keeleoskuse tase kantakse automaatselt Haridus- ja Noorteameti (Harno) andmebaasi.

Anti Poolametsa sõnul võib see, et keelt ei õpita, saada mõnele isikule mõnusaks äraolemise viisiks. Senikaua, kuni ei ole läbi mõeldud lause teine pool, et mis siis saab – kas asendusteenistus või midagi muud – on raske ettepanekut toetada.

Hanno Pevkur selgitas, et kuna toimumas on üleminek eestikeelsele haridusele, siis eeldus on, et need, kes lõpetavad gümnaasiumi, oskavad eesti keelt piisaval tasemel.

Anti Poolametsa sõnul võivad sajad inimesed kasutada võimalust ajateenistusest ärahiilimiseks kuniks eestikeelsele haridusele üleminek teoks saab. Meil ei ole sanktsiooni, me laseme nad lihtsalt ära voolata.

Hanno Pevkur sõnas, et kaitseväekohustuslaseks jäävad nad ikka. Soov on vältida seda, et Kaitsevägi peab õpetama neile eesti keelt selleks, et nad saaksid ülema antud käsklustest aru. Soov on usaldada haridussüsteemi ja vältida aja-, ressursi- ja väljaõppekulu.

Kalev Stoicescu küsis A. Poolametsalt, et kas ta toetab muudatusettepanekut.

Anti Poolamets vastas, et toetab põhimõtteliselt tingimusel, et pandaks ka sanktsioon sisse.

Leo Kunnase sõnul tekib tõenäoliselt probleem nendega, kes gümnaasiumi ega kutseõppeasutust ei lõpeta ehk kontingent, kes ei omanda keskharidust. See kontingent on teatud mõttes problemaatiline niikuinii.

Hanno Pevkur ütles, et kui need noored ei ole 20 aasta jooksul soovinud Eesti riigile lojaalsed kodanikud olla ega ole üles näidanud truudust Eesti Vabariigile ja keelt ära õppinud, siis ajateenistus kestab 9 või 11 kuud nende elust, kus nad tekitavad kordades suuremat probleemi.

Peeter Tali sõnul on umbkeelne ajateenija julgeolekuküsimus, kuna ta ei saa ülema käsklustest aru.

3. Täiendada eelnõu § 1 uue punktiga 8 ja muuta järgnevat numeratsiooni vastavalt:

„8) paragrahvi 38 lõiget 1 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:
„2¹) kelle eesti keele oskus ei vasta B1- tasemele;“;“.

Selgitus: Kaitseväeteenistuse seaduses (KVTS) täiendatakse ajateenistusse kutsumata jätmise asjaolude loetelu, lisades sätte, mille kohaselt ei kutsuta ajateenistusse kutsealust, kes ei valda eesti keelt vähemalt B1-tasemel. Nõude kehtestamine on vajalik, kuna ajateenijate väljaõpe toimub eesti keeles ning väljaõppes kasutatakse järjest keerukamaid relva- ja sidesüsteeme ning spetsiifilisi erialaseid mõisteid. Alla B1-taseme keeleoskusega isik ei suuda korraldusi ega õppesisu piisavalt omandada, mis omakorda takistaks tõhusa sõjaväelise väljaõppe edukat läbimist.

Keeleseaduse § 26 lõike 3 kohaselt ei pea eesti keele tasemeeksamit sooritama isik, kes on omandanud põhihariduse, keskhariduse või kõrghariduse eesti keeles. Haridus loetakse omandatuks eesti keeles, kui vähemalt 60% õppetööst toimus eesti keeles. Võõrkeelse põhikooli või gümnaasiumi lõpetanule, kes on sooritanud eesti keele kui teise keele eksami, väljastatakse eesti keele tasemeeksami tunnistus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel kehtestatud korras.

2024. aastal ajateenistusse asunud kutsealuste ja naissoost isikute statistikast ilmneb, et enamik ajateenijatest (93,3%) on omandanud eesti keele oskuse vähemalt B1-tasemel hariduse kaudu. Väike osa ajateenijatest (1,5%) on sooritanud eesti keele tasemeeksami vähemalt B1 tasemel. Kokku 5,2% (201 isikut) ei oma tõendatud eesti keele oskust ühelgi tasemel.

Peeter Tali, Alar Laneman, Priit Sibul, Leo Kunnas, Kalev Stoicescu, Meelis Kiili, Kristo Enn Vaga

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Leo Kunnas, Alar Laneman, Anti Poolamets, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

Arutati muudatusettepanekut nr 4.

4. Täiendada eelnõu § 1 uue punktiga 16 ja muuta järgnevat numeratsiooni vastavalt:

„16) Paragrahvi 54 lõikeid 8 ja 9 täiendatakse enne sõna „Ajateenijale“ sõnadega „Rahvastikuregistri andmetel välisriigis elavale“;“.

Selgitus: Tänapäevane ajateenistuse korraldus võimaldab koduskäike sagedamini kui varem, mistõttu on olulisem toetada ajateenija igapäevast hakkamasaamist ja aidata tal paremini ühildada teenistus ja eraelu. Muudatuse soovitakse säilitada sõidukulu hüvitamine vaid välisriigis elavatele ajateenijatele ning Eestis elavate ajateenijate tänast toetust on plaanis suurendada, et ajateenijat saaksid ise oma sõidukulud katta. Muudatus võimaldab oluliselt vähendada bürokraatiat, mis tekib sõidukulude hüvitamise taotluste esitamise ja menetlemisega.

Seaduse muudatuse järgselt muudetakse kaitseministri 6. veebruari 2013.a määruse nr 7 § 1 ning kaotatakse eraldi puhkusele minekuks mõeldud sõidukulu hüvitis, mis seni oli Eestis elavale ajateenijale 40 EUR. Erandina säilib välisriigis elavale ajateenijale üks kord teenistuse jooksul puhkusele mineku sõidukulu hüvitamise võimalus, sest nende sõidukulud on märkimisväärselt suuremad, kui need on Eesti-siseselt. Hüvitise piirmääraks jääb 125 EUR¹.

¹ Aastatel 2023-2024 maksti 125 EUR-st toetust 25-le ajateenijale.

Eesti-sisese sõidukulu hüvitise (40 EUR) kaotamisega ajakohastatakse paralleelselt ajateenijate toetuse ulatust, et pakkuda teenistuse vältel stabiilsemat majanduslikku kindlustunnet. Igakuist toetust on planeeritud tõsta alates 2026. aastast 35-75 EUR võrra ning 2027. aastal veel täiendavalt 30-45 EUR. Kokku suurendatakse kahe aastaga toetusi keskmiselt 56%. Seega kasvab ajateenijate toetus täiendavalt. Senine ühekordne 40 EUR sõidukulude hüvitis arvestatakse igakuise toetuse sisse.

Sõidukulu hüvitise liitmine igakuise toetusega muudab süsteemi läbipaistvamaks ja paindlikumaks, pakkudes ajateenijale suuremat otsustusvabadust ja kontrolli oma raha kasutamise üle. Igakuise toetuse suurendamine ja eraldi sõidukulu hüvitise kaotamine annab ajateenijale senisest kindlama majandusliku aluse, toetab teenistuse ja eraelu paremat ühitamist, aitab kujundada positiivset ajateenistuse kogemust ning vähendab edaspidi nii ajateenija kui riigisektori halduskoormust.

Kristo Enn Vaga

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Leo Kunnas, Alar Laneman, Anti Poolamets, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

Arutati muudatusettepanekut nr 5.

5. Täiendada eelnõu § 1 uue punktiga 29 ja muuta järgnevat numeratsiooni vastavalt:

„29) paragrahvi 128 täiendatakse lõigetega 5¹-5³ järgmises sõnastuses:

„(5¹) Tegevvälasele võib maksta täiendavat lisatasu tegevteenistuses oldud aja, piirkondliku eripära ja nõutavamast kõrgema kvalifikatsiooni omandamise eest.

(5²) Käesoleva paragrahvi lõikes 5¹ sätestatud lisatasude kogusumma ühes kalendriaastas ei või ületada 30% tegevvälase aastasest põhipalgast.

(5³) Käesoleva paragrahvi lõikes 5¹ sätestatud lisatasu maksmise korra ja ulatuse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;“.

Selgitus: *Kaitseväe juhataja on rõhutanud, et tegevvälaste hoidmine ja motiveerimine on võtmetähtsusega, et toetada nende valmisolekut teha Kaitseväes pikaajalist karjääri. Selleks on vajalik sätestada KVTS-is tegevvälase palgakorralduse osana tegevteenistuses oldud aja eest tasu maksmise võimalus. Muudatusega väärtustatakse tegevvälase pikaajalist panust ja suurendatakse teenistuses püsimise motivatsiooni. Lisatasu maksmise korra ja ulatuse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega. Määruses sätestatakse, et tegevteenistuses oldud aja eest hakatakse lisatasu maksta alates 10 teenistusaastast. Lisatasu suurus jääks 10-20% põhipalgast olenevalt tegevteenistuses oldud ajast.*

Lisaks lisatasule tegevteenistuses oldud aja eest on oluline, et tegevvälase palgakorraldus muutuks paindlikumaks ja vastaks paremini tegevvälaste tegelikele vajadustele. Kehtiva korra kohaselt on tegevvälaste palgakorraldus ja lisatasude maksmise võimalused reguleeritud avaliku teenistuse seaduse ja kaitseväeteenistuse seadusega. Lisatasu võib kalendriaasta jooksul maksta tegevvälase põhipalgale juurde kuni 20% tegevvälase aastasest põhipalgast. Vastav nõue aga seab piirangud tegevvälastele ajutiselt kindlaks määratud perioodil lisatasu

maksmiseks tegevvälase roteerimisel teenima piirkonda, kus elukorraldus ja teenistusülesanded on tavapärasest oluliselt keerukamad. Sellised olukorrad võivad oluliselt mõjutada tegevvälase eraelu, näiteks suurendada lahusolekut perekonnast ja seetõttu otsustatakse sageli tegevteenistusest lahkuda.

Muudatuse eesmärk on luua paindlik regulatsioon, mis võimaldab kaitseministril kehtestada täiendavate lisatasude maksmise korra ja ulatuse. See võimaldaks hüvitada ajutisi ebamugavusi, toetada rotatsiooniplaanide täitmist ning motiveerida nõutavamast kõrgema kvalifikatsiooniga tegevvälasi. Lisatasude ülempiiriks jääks 30% põhipalgast, mis tagaks tasakaalu motivatsioonipaketi ja personalieelarve eesmärgipärase kasutamise vahel. Muudatuse mõju eelarvele: tegevteenistuses oldud aja eest tasu ettenägemine KMAK 26-29 perioodil on planeeritud 97,7 MEUR, teiste lisatasude kulu kaetakse olemasoleva tegevvälaste palgafondi vahendite arvelt.

Selline lisatasude maksmise lahendus väärtustab tegevvälase panust ja eraelu, aitab valdkonnal hoida kõrgelt kvalifitseeritud personali ning suurendab kogu personalisüsteemi paindlikkust ja õiglust. Tulemuseks on motiveeritumad tegevvälased ja positiivsem teenistuskogemus.

Peeter Tali, Alar Laneman, Priit Sibul, Leo Kunnas, Kalev Stoicescu, Meelis Kiili, Kristo Enn Vaga

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Leo Kunnas, Alar Laneman, Anti Poolamets, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

Arutati muudatusettepanekut nr 6.

6. Täiendada eelnõu uue §-ga 3 ja muuta järgnevat numeratsiooni vastavalt:

„§ 3. Kaitseliidu seaduse muutmine

Kaitseliidu seaduse § 16 lõike 5 esimest lauset täiendatakse pärast sõna „juhul“ sõnadega „või valve osutamisel“.

Selgitus: *Kaitseliidu kollektiivlepingutes on kokku lepitud, et valvuri järjestikuse puhkeaja kestus on neli tundi, kuid Euroopa Liidu tööaja direktiivist tuleneb nõue, et see aeg peab olema kuus tundi juhul, kui ei ole seaduses toodud erisust. Hetkel Kaitseliidu seaduses (KaLS) seda erisust ei ole. KaLS-s on sätestatud erandid sõjaväelise väljaõppe kontekstis, et sõjalise väljaõppe ajal antakse töölepingu alusel töötavale isikule iga 24 tunni kohta vähemalt kuus tundi puhkeajaga, millest neli tundi puhkeajaga peab olema katkematu. Kaitseliit valvab mitmeid riigikaitseobjekte, mistõttu erandi loomine puhkeaja regulatsioonile on tulenevalt julgeoleku kaalutlustest lähtuvalt vajalik. Seetõttu muudetakse KaLS-i selliselt, et ka valve teostamisel, mis ei ole seotud sõjalise väljaõppega, on järjestikuse puhkeaja kestus kuue tunni asemel vähemalt neli tundi.*

Peeter Tali, Alar Laneman, Priit Sibul, Leo Kunnas, Kalev Stoicescu, Meelis Kiili, Kristo Enn Vaga

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Leo Kunnas, Alar Laneman, Anti Poolamets, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

Arutati muudatusettepanekut nr 7.

7. Täiendada eelnõu § 4 uue punktiga 6 ja muuta järgnevat numeratsiooni vastavalt:

„6) paragrahvi 41³ lõige 1¹ tunnistatakse kehtetuks;“.

***Selgitus:** Muudatus on seotud 664 SE § 5 punktis 1 toodud muudatusega, millega likvideeritakse vastuolu kehtiva regulatsiooni ja kavandatava regulatsiooni vahel. Kavandatava eelnõuga muudetakse riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse § 30¹ lõiget 1 selliselt, et peale julgeolekukontrolli läbimist on edaspidi teadmismajaduse olemasolul ja põhjendatud juhtudel kaitseväeteenistust täitvatel isikutel, näiteks reservväelastel ja ajateenijatel juurdepääsu õigus riigisaladusele ja salastatud välisteabele. Kaitsepolitsei (KAPO) töökoormuse vähendamiseks hakkab Kaitsevägi tegema näiteks ajateenijate ja reservväelaste puhul enne KAPO läbi viidava julgeolekukontrolli tegemist julgeolekukontrolli ka isikule, kes viibib Kaitseväe julgeolekualal seoses kaitseväeteenistuskohustuse täitmisega. Seetõttu tuleb kaitseväe korralduse seaduses tunnistada kehtetuks säte, mis seda võimalust piirab.*

Peeter Tali, Alar Laneman, Priit Sibul, Leo Kunnas, Kalev Stoicescu, Meelis Kiili, Kristo Enn Vaga

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Leo Kunnas, Alar Laneman, Anti Poolamets, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

Aivar Engel märkis, et Riigikogu juhatuse kinnitatud seaduseelnõu menetlemise hea tava punkt 9 sätestab, et kui eelnõu kujundatakse juhtivkomisjoni poolt oluliselt ümber tehes põhimõttelisi muudatusi, peaks eelnõu teise lugemise katkestama. Olles liikmetega rääkinud, leiavad viimased, et tegemist ei ole eelnõu olulise ümberkujundamisega ega põhimõtteliste muudatustega. A. Engel selgitas, et jutt käib kaitseväeteenistuse seaduse muudatustest ja näiteks keelenõudest ja staažitasust.

Otsustati:

2.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 05.11.2025 (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Leo Kunnas, Alar Laneman, Anti Poolamets, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

2.2. Teha ettepanek teine lugemine lõpetada (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Leo Kunnas, Alar Laneman, Anti Poolamets, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

2.3. Jätkata arutelu komisjonis (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Leo Kunnas, Alar Laneman, Anti Poolamets, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

3. Vabariigi Valitsuse algatatud 2026. aasta riigieelarve seaduse eelnõu (737 SE)

Kaitseministeeriumi valitsemisala

Hanno Pevkur andis ülevaate (vt lisatud ettekannet) Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarvest ning vastas komisjoni liikmete küsimustele. Käsitleti kaitsekulude ja välisvahenditega seonduvat ning õhukaitse, maaväe ja mereväe arenguid 2025-2029. a.

Kalev Stoicescu ütles, et ajapuudusel peab arutelu jätkama järgmisel komisjoni istungil ning tegi ettepaneku täiendada nädala töökava lisades k.a 16. oktoobri istungi päevakorda uue päevakorrapunkti " Vabariigi Valitsuse algatatud 2026. aasta riigieelarve seaduse eelnõu (737 SE) Kaitseministeeriumi valitsemisala". Pakutud aeg sobis ka kaitseministrile arutelu jätkamiseks.

Otsustati:

3.1. Toetada ettepanekut täiendada nädala töökava (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Leo Kunnas, Alar Laneman, Anti Poolamets, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

3.2. Jätkata arutelu komisjonis k.a 16. oktoobril (konsensus: Vladimir Arhipov, Enn Eesmaa, Leo Kunnas, Alar Laneman, Anti Poolamets, Mati Raidma, Priit Sibul, Kalev Stoicescu, Peeter Tali, Kristo Enn Vaga).

4. Kaitseministeeriumi tegevuskava „Riigikontrolli riigi 2024 aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“ auditis toodud puuduste kõrvaldamiseks

Kaimo Kuusk andis ülevaate hetkeolukorrast. Kaitseministeeriumi eesmärk oli saada k.a oktoobriks tegevuskava Riigikontrolli auditis toodud puuduste kõrvaldamiseks. K. Kuusk rääkis erakorralise inventuuri käigus kontrollitud ettemaksetest, millest on kontrollitud 97%. K. Kuusk ütles, et ainus tõsine viga oli HIMARS-ite ettemakse ja see on praeguseks likvideeritud. Tõsist tööd ja parandamist vajab lepingute ülevaatamine ja nende haldamine. K. Kuuse sõnul peab tema poolt antud tähtjaks, k.a 1. detsembriks, olema ülevaade kogu ettemaksete mahust.

Alar Laneman märkis, et segadus oli suur ning küsis, et kas keegi vastutas ja milles see seisnes. Kas kriitilise tähtsusega relvastus, varustus, tehnika ja sidevahendid on alles? A. Laneman käsitles kaitsevõime asestantsleri töövaldkonnaga seonduvat.

Kaimo Kuusk ütles, et Kaitseministeeriumis puudus siseauditi funktsioon ja sisekontroll alates 2014. aastast. K. Kuuse sõnul on relvastuse ja moonaga kõik korras.

Kadri Peeters selgitas, et kaitsevõime asestantsleri töövaldkonna alla käib nii materjali- kui finantsarvestus.

Pille Pärnpuu andis ülevaate edasistest tegevustest ja sammudest, mis puudutavad Riigikontrolli poolt tehtud märkusi. Edastatud informatsioon on juurdepääsupiiranguga asutusesiseseks kasutamiseks.

Kalev Stoicescu küsis, et kas kõik on ranges vastavuses Riigikontrolli poolt soovitatule.

Pille Pärnpuu vastas jaatavalt.

5. Info ja muud küsimused

Käsitleti komisjoni eelseisvaid istungeid ja kohtumisi.

(allkirjastatud digitaalselt)

Kalev Stoicescu

juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Irene Kiil

protokollija